

ZPOW.6126.16.2023

UCHWAŁA NR 186/2023
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ
z dnia 15 września 2023 r.

w sprawie odwołania Komitetu Wyborczego Polska Liberalna Strajk Przedsiębiorców
w okręgu wyborczym nr 23 w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
zarządzonych na dzień 15 października 2023 r.

Na podstawie art. 218 § 2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2022 r. poz. 1277 i 2418 oraz z 2023 r. poz. 497) Państwowa Komisja Wyborcza, po rozpatrzeniu odwołania Komitetu Wyborczego Polska Liberalna Strajk Przedsiębiorców, które złożyła osoba upoważniona przez pełnomocnika wyborczego tego Komitetu, od uchwały nr 10/2023 Okręgowej Komisji Wyborczej w Rzeszowie z dnia 11 września 2023 r. w sprawie odmowy rejestracji listy kandydatów na posłów złożonej przez Komitet Wyborczy Polska Liberalna Strajk Przedsiębiorców w okręgu wyborczym nr 23 w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 15 października 2023 r.

postanawia

oddalić odwołanie.

Uzasadnienie

Uchwałą nr 10/2023 Okręgowej Komisji Wyborczej w Rzeszowie z dnia 11 września 2023 r. w sprawie odmowy rejestracji listy kandydatów na posłów złożonej przez Komitet Wyborczy Polska Liberalna Strajk Przedsiębiorców w okręgu wyborczym nr 23 w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 15 października 2023 r., zwaną dalej: „uchwałą nr 10/2023” Okręgowa Komisja Wyborcza w Rzeszowie odmówiła rejestracji listy kandydatów na posłów zgłoszonej przez Komitet Wyborczy Polska Liberalna Strajk Przedsiębiorców, zwanego dalej „Komitetem”, z powodu niezyskania wymaganego poparcia wyborców tj. niespełnienia warunku określonego w art. 210 § 1 Kodeksu wyborczego.

W dniu 13 września 2023 r., tj. w ustawowym terminie, zostało doręczone Państwowej Komisji Wyborczej odwołanie złożone przez osobę upoważnioną przez pełnomocnika wyborczego Komitetu do zgłoszenia listy kandydatów na posłów.

W odwołaniu osoba upoważniona do zgłoszenia listy kandydatów na posłów:

- 1) wnosi o:
 - a) uchylenie zaskarżonej uchwały oraz wydanie postanowienia o uwzględnieniu odwołania w przedmiocie zaskarżonej uchwały,
 - b) względnie o skierowanie sprawy do ponownego rozpoznania;
- 2) zarzuca:
 - a) przedwczesność polegającą na podjęciu uchwały o odmowie rejestracji listy kandydatów pomimo braku ustalenia, czy w pozostałych okręgach wyborczych komitet wyborczy spełnił warunki do zarejestrowania list kandydatów na posłów w co najmniej połowie okręgów wyborczych,
 - b) naruszenie art. 217 § 1 Kodeksu wyborczego, polegające na przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego pomimo braku uzasadnionych wątpliwości co do prawdziwości złożonych podpisów, bez uprzedniego podjęcia uchwały Okręgowej Komisji Wyborczej dotyczącej tej weryfikacji oraz bez zawiadomienia o wszczęciu postępowania osoby zgłaszającej listę,
 - c) naruszenie polegające na weryfikowaniu przez Okręgową Komisję Wyborczą w Rzeszowie wszystkich danych uwidocznionych w wykazach podpisów poparcia, podczas gdy zdaniem Skarżącego Okręgowa Komisja Wyborcza jest uprawniona do weryfikacji wykazów podpisów poparcia jedynie w zakresie odręczności i własnoręczności złożonych na nich podpisów wyborców,
 - d) niewłaściwy, podlegający odrzuceniu wynik weryfikacji wykazu podpisów poparcia, wynikający z niewłaściwego funkcjonowania Centralnego Rejestru Wyborców, który opiera się wyłącznie na nieprawidłowych i nieaktualnych informacjach dostarczanych przez System Centralnego Rejestru Wyborców,
 - e) kwestionowanie prawidłowości udzielonego poparcia, z uwagi na to, że podany w wykazie adres stałego zamieszkania wyborcy nie był tożsamy z adresem ujęcia go w Centralnym Rejestrze Wyborców.

Państwowa Komisja Wyborcza zważyła, co następuje.

6 września 2023 r. osoba upoważniona przez pełnomocnika wyborczego Komitetu dokonała zgłoszenia listy kandydatów na posłów, w którym zadeklarowała dołączenie 878 arkuszy wykazu obejmującego 13000 podpisów poparcia wyborców.

Zgodnie z art. 210 § 1 Kodeksu wyborczego do zgłoszenia listy kandydatów na posłów do Sejmu załącza się wykaz podpisów co najmniej 5 000 wyborców, stale zamieszkałych w okręgu wyborczym, w którym dokonuje się zgłoszenia, zawierający ich imiona, nazwiska, adresy zamieszkania, numery ewidencyjne PESEL, datę udzielenia poparcia oraz własnoręcznie złożone podpisy.

W trakcie badania zgłoszenia Okręgowa Komisja Wyborcza w Rzeszowie stwierdziła, że zgłoszenie nie uzyskało wymaganego poparcia wyborców.

W wyniku przeprowadzonego w dniu 9 września 2023 r. sprawdzenia wszystkich dostarczonych 878 arkuszy zawierających łącznie 7249 podpisów, Okręgowa Komisja Wyborcza w Rzeszowie ustaliła, że do zgłoszenia listy dołączono 4169 podpisów prawidłowych.

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że wobec braku uzyskania wymaganego poparcia wyborców, tj. co najmniej 5000 wyborców, Okręgowa Komisja Wyborcza w Rzeszowie uchwałą nr 10/2023 z dnia 11 września 2023 r. słusznie postanowiła odmówić rejestracji listy kandydatów na posłów komitetu wyborczego pod nazwą Komitet Wyborczy Polska Liberalna Strajk Przedsiębiorców.

Państwowa Komisja Wyborcza zauważa, iż treść odwołania wskazuje na to, że Skarżący kwestionuje uchwałę Okręgowej Komisji Wyborczej w Opolu z dnia 7 września 2023 r. Wskazanej uchwały dotyczą także wnioski zawarte w odwołaniu. Ponadto, w odwołaniu osoba upoważniona przez pełnomocnika wyborczego Komitetu podniosła, że do zgłoszenia listy kandydatów na posłów przyjętych zostało „ponad 759 kart podpisów z ilością ponad 7175 podpisów”, z czego w 4688 przypadkach stwierdzono, że poparcie zostało udzielone w sposób prawidłowy.

Państwowa Komisja Wyborcza zauważa, że z potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia listy kandydatów na posłów wynika, iż osoba upoważniona przez pełnomocnika wyborczego Komitetu dokonująca zgłoszenia rejestracji listy zadeklarowała dołączenie wykazu podpisów wyborców w liczbie 13000, obejmującego 878 arkuszy.

Po dokonanej weryfikacji Okręgowa Komisja Wyborcza w Rzeszowie w uchwale nr 10/2023 wskazała natomiast, że do zgłoszenia dołączono 878 arkuszy wykazów poparcia zawierających 7249 podpisów, z których 4169 uznano za prawidłowe. Zdaniem Państwowej Komisji Wyborczej wskazanie we wniesionym odwołaniu na uchwałę Okręgowej Komisji Wyborczej w Opolu oraz przywołane wyżej rozbieżności dotyczące w szczególności różnicy pomiędzy ilością podpisów uznanych za prawidłowe sugeruje, że odwołanie nie dotyczy okoliczności leżących u podstaw wydania przez Okręgową Komisję Wyborczą w Rzeszowie uchwały nr 10/2023. Niemniej jednak, z uwagi na sformułowanie zarzutów w sposób ogólny, Państwowa Komisja Wyborcza poniżej przedstawia swoje stanowisko.

Odnosząc się do zarzutu przedwczesności, polegającego na podjęciu uchwały o odmowie rejestracji listy kandydatów pomimo braku ustalenia, czy w pozostałych okręgach wyborczych komitet wyborczy spełnił warunki do zarejestrowania list kandydatów na posłów w co najmniej połowie okręgów wyborczych Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że zarzut jest niezasadny.

Zgodnie z art. 210 § 2 Kodeksu wyborczego Komitet wyborczy, który z zachowaniem wymogu przedłożenia podpisów co najmniej 5000 wyborców stale zamieszkałych w danych okręgu wyborczym, zgłosił listy kandydatów co najmniej w połowie okręgów wyborczych, uprawniony jest do zgłoszenia dalszych list bez poparcia zgłoszenia podpisami wyborców. Zgłoszenia list kandydatów przez komitety wyborcze bez zachowania wymogu przedłożenia wskazanej wyżej liczby podpisów poparcia uznaje się za skuteczne, jeżeli listy kandydatów zgłoszone z zachowaniem tego wymogu zostaną zarejestrowane co najmniej w połowie okręgów wyborczych. Aby móc skorzystać z przywileju rejestracji list bez podpisów poparcia, komitet musi mieć zarejestrowane listy oraz zweryfikowane podpisy poparcia w co najmniej 21 okręgach wyborczych.

Okręgowa Komisja Wyborcza w Rzeszowie po weryfikacji podpisów poparcia nie stwierdziła spełnienia warunku rejestracji na podstawie art. 210 § 2 Kodeksu wyborczego przez Komitet. Zdaniem Państwowej Komisji Wyborczej nie jest możliwe oczekiwanie na rejestrację 21 list kandydatów, w związku z obowiązkiem podjęcia decyzji o rejestracji list kandydatów na posłów w przepisany terminie.

Wobec powyższego Okręgowa Komisja Wyborcza w Rzeszowie słusznie postanowiła odmówić rejestracji listy kandydatów na posłów.

Państwowa Komisja Wyborcza odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 217 § 1 Kodeksu wyborczego, polegającego na przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego pomimo braku uzasadnionych wątpliwości co do prawdziwości złożonych podpisów, bez uchwały Okręgowej Komisji Wyborczej dotyczącej tej weryfikacji oraz bez uprzedniego zawiadomienia osoby zgłaszającej listę wskazując, że również ten zarzut jest bezzasadny. Ocena tego czy wątpliwości dotyczące danych zawartych w wykazie podpisów oraz wiarygodności podpisów są uzasadnione należy do właściwej Okręgowej Komisji Wyborczej. Kodeks wyborczy nie stanowi przy tym, że do wszczęcia procedury sprawdzającej konieczne jest uprzednie podjęcie uchwały Okręgowej Komisji Wyborczej. Ponadto osoba upoważniona do zgłoszenia listy kandydatów na posłów została powiadomiona o terminie weryfikacji wykazów podpisów poparcia oraz brała w niej udział w dniu 8 września 2023 r. Wobec tego zarzut jest bezzasadny, a ponadto utwierdza w tym, że odwołanie nie dotyczy okoliczności leżących u podstaw wydania przez Okręgową Komisję Wyborczą w Rzeszowie uchwały nr 10/2023.

Odnosząc się do zarzutu polegającego na weryfikowaniu przez Okręgową Komisję Wyborczą w Rzeszowie wszystkich danych uwidoczniionych w wykazach podpisów poparcia, podczas gdy zdaniem Skarżącego Okręgowa Komisja Wyborcza jest uprawniona do weryfikacji wykazów podpisów poparcia jedynie w zakresie odręczności i własnoręczności złożonych na nich podpisów wyborców, Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że jest on chybiony. Okręgowa Komisja Wyborcza oceniając prawidłowość udzielonego poparcia musi zweryfikować nie tylko własnoręczność podpisu, ale wszystkie dane uwidocznione na przedłożonych wykazach.

Państwowa Komisja Wyborcza, odnosząc się do zarzutu niewłaściwego, podlegającego odrzuceniu wyniku weryfikacji wykazu podpisów poparcia, spowodowanego niewłaściwym funkcjonowaniem Centralnego Rejestru Wyborców stwierdza, że nie dotyczy on uchybień w pracach Okręgowej Komisji Wyborczej w Rzeszowie i nie jest związany z nieprawidłowościami jej pracy, wykonywanej w oparciu o przepisy

Kodeksu wyborczego oraz wytycznych Państwowej Komisji Wyborczej. Wobec powyższego także ten zarzut Państwowa Komisja Wyborcza uznaje za nietrafiony.

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza jednocześnie, że nie są prawdziwe zarzuty dotyczące nieprawidłowego działania Centralnego Rejestru Wyborców. Zarzuty te wynikają bowiem wyłącznie z nieznamomości zasad dotyczących funkcjonowania rejestru wyborców i ujmowania (przypisywania) wyborców w stałym obwodzie głosowania właściwym dla adresu zameldowania na pobyt stały albo właściwym dla adresu stałego zamieszkania. Źródłem kwestionowania prawidłowości działania Centralnego Rejestru Wyborców jest brak zrozumienia podstawowych i funkcjonujących od wielu lat sposobu rejestracji wyborców. Zasadą jest, że w Centralnym Rejestrze Wyborców wyborcy zameldowani na pobyt stały na obszarze danej gminy są z urzędu ujmowani w stałym obwodzie głosowania właściwym dla adresu zameldowania na pobyt stały. Ewentualnie, jeżeli taka jest wola wyborców stale zamieszkałych na obszarze gminy bez zameldowania na pobyt stały w tej gminie, są oni ujmowani w stałym obwodzie głosowania właściwym dla adresu stałego zamieszkania, jeżeli złożą w tej sprawie wnioski do urzędu gminy właściwego dla miejsca zamieszkania. Nie można jednak tego mylić z wnioskiem o zmianę miejsca głosowania w danych wyborach, co pozwala na głosowanie w obwodowej komisji wyborczej właściwej dla adresu przebywania w dniu wyborów podanego we wniosku.

Państwowa Komisja Wyborcza podkreśla także, że przed wprowadzeniem Centralnego Rejestru Wyborców obowiązywały dokładnie takie same zasady. Różnica polegała na tym, że rejestr wyborców prowadzony był odrębnie w systemach informatycznych poszczególnych gmin, a nie w systemie udostępnionym przez Ministerstwo Cyfryzacji.

Odnosząc się do zarzutu dotyczącego kwestionowania prawidłowości udzielonego poparcia, z uwagi na to, że podany w wykazie adres stałego zamieszkania wyborcy nie był tożsamy z adresem ujęcia go w Centralnym Rejestrze Wyborców Państwowa Komisja Wyborcza wskazuje, że jest on niezasadny.

Fakt, iż w zgłoszeniu listy kandydatów na posłów oraz na wykazie podpisów popierających zgłoszenie listy należy podać adres zamieszkania, pod którym dana osoba faktycznie stale zamieszkuje i pod tym adresem ujęta jest w Centralnym Rejestrze

Wyborców w stałym obwodzie głosowania, wynika wprost z art. 5 pkt 9 i 14 Kodeksu wyborczego. Zgodnie z powołanym przepisem, ilekroć w Kodeksie wyborczym jest mowa o adresie zamieszkania – należy przez to rozumieć adres, pod którym dana osoba faktycznie stale zamieszkuje i pod tym adresem ujęta jest w Centralnym Rejestrze Wyborców w stałym obwodzie głosowania zgodnie z adresem zameldowania na pobyt stały albo adresem stałego zamieszkania.

Państwowa Komisja Wyborcza zauważa przy tym, że analogiczne zasady stosowane są od lat i takie działanie uznane jest za prawidłowe w utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego i sądów administracyjnych.

Jednocześnie Państwowa Komisja Wyborcza zauważa, że nie posiada inicjatywy legislacyjnej, a definicja „stałego zamieszkiwania” została wprowadzona do Kodeksu wyborczego przez ustawodawcę. Państwowa Komisja Wyborcza zauważa, że nie jest uprawniona do oceny wprowadzanych przez ustawodawcę regulacji, lecz zobowiązana jest ustawowo do ich realizacji.

Państwowa Komisja Wyborcza, w związku ze złożonym odwołaniem w dniu 14 września 2023 r. raz jeszcze sprawdziła wszystkie zakwestionowane przez Okręgową Komisję Wyborczą w Rzeszowie podpisy poparcia wykorzystując do tego Centralny Rejestr Wyborców. Państwowa Komisja Wyborcza po dokonaniu ponownej weryfikacji podpisów zakwestionowanych przez Komisję stwierdziła, że Okręgowa Komisja Wyborcza w Rzeszowie niewłaściwie zakwalifikowała jako błędne 63 podpisy. Jednak nawet po uwzględnieniu 63 pierwotnie błędnie zakwalifikowanych jako nieprawidłowe podpisów poparcia, lista nie uzyskałaby wymaganego poparcia. Po ponownej weryfikacji Państwowa Komisja Wyborcza za prawidłowo złożone uznała bowiem 4232 podpisów, natomiast ustawowym warunkiem zarejestrowania listy kandydatów na posłów jest uzyskanie poparcia co najmniej 5000 wyborców.

W tym stanie rzeczy Państwowa Komisja Wyborcza postanowiła jak w sentencji.

Na podstawie art. 218 § 3 Kodeksu wyborczego od niniejszej uchwały pełnomocnikowi wyborczemu przysługuje prawo wniesienia skargi do Sądu Najwyższego w terminie 2 dni od daty podania jej do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej Państwowej Komisji Wyborczej.

Przewodniczący

Państwowej Komisji Wyborczej:

Sylwester Marciniak

Zastępca Przewodniczącego

Państwowej Komisji Wyborczej:

Wojciech Sych

Członkowie Państwowej Komisji Wyborczej:

Ryszard Balicki

Dariusz Lasocki

Liwiusz Laska

Maciej Miłoś

Arkadiusz Pikulik

Konrad Składowski